

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE za 2011 rok

Fundacja Towarzystwo Demokratyczne Wschód (TDW) jest organizacją pożytku publicznego. Powstała jesienią 2002 roku. Jej misją jest rozwój społeczeństwa obywatelskiego w Polsce oraz krajach Europy Środkowej i Wschodniej.

Najważniejsze cele Fundacji to:

- działanie na rzecz kształtowania instytucji demokratycznych, myśli niezależnej, obrony praw człowieka i niezależnych ruchów społecznych, a także wspólnot lokalnych;
- wspieranie grup i środowisk marginalizowanych społecznie;
- rozwijanie kontaktów naukowych, kulturalnych, politycznych i społecznych z krajami przechodzącymi transformację ustrojową;
- rozpowszechnianie wiedzy o tych krajach w Polsce i za granicą.

Realizacji powyższych celów służą działania prowadzone w ramach głównych programów Fundacji, a także sieć kontaktów z wieloma instytucjami w Polsce i na świecie – zwłaszcza w krajach Europy Środkowej i Wschodniej (m.in.: organizacjami pozarządowymi, samorządami, placówkami naukowymi, mediami).

Wspólnie z innymi polskimi organizacjami pozarządowymi pracującymi poza granicami kraju tworzymy Grupę Zagranica.

Główne Programy TDW, realizowane w 2011 roku to:

I. Media w społeczeństwie obywatelskim:

Projekt adresowany do mediów polskich na Wschodzie

II. Świat i Polska – Wolontariat na Wschód

III. Centrum Edukacji, Informacji i Aktywizacji Seniorów

- a) Uniwersytet Otwarty Trzeciego Wieku
- b) SENIORALIA 2011 – warszawska impreza edukacyjno-intergracyjna dla seniorów

I. MEDIA W SPOŁECZEŃSTWIE OBYWATELSKIM

W 2011 roku w ramach Programu zrealizowane został projekt:

Działania na rzecz mediów polskich na Wschodzie – szkolenie dla redaktorów portali internetowych mediów polskich na Wschodzie.

Szkolenie składało się z dwóch części, z których każda trwała 4 dni, odbywało się w Warszawie w hotelu w Ośrodku Sportu i Rekreacji Dzielnicy Śródmieście (ul. Polna 7A). W pierwszej części szkolenia uczestniczyło 13 osób: 6 z nich reprezentowało 4 portale z Litwy („Kurier Wileński”, „Tygodnik Wileńszczyzny”, „Wilnoteka.lt”, tygodnik „Nasza Gazeta”) oraz 7 osób reprezentowało 3 portale z Ukrainy („Kurier Galicyjski”, „Dziennik Kijowski”, „Monitor Wołyński”).

W drugiej części szkolenia uczestniczyło 16 osób: 7 osób z 3 portali z Litwy („Kurier Wileński”, „Tygodnik Wileńszczyzny”, „Wilnoteka.lt”), 6 osób z 3 portali z Ukrainy („Kurier Galicyjski”, „Dziennik Kijowski” i „Monitor Wołyński”) oraz 2 osoby z 1 portalu z Białorusi („Grodnensis.by”).

Podczas pierwszego szkolenia ekspertami byli: Arlena Sokalska (odpowiedzialna w portalu Polskatimes.pl za działy: „Kraj i opinie”, „Magazyn”) oraz Michał Proszowski (zastępca kierownika redakcji serwisów informacyjnych „Rzeczpospolitej”). Podczas drugiego szkolenia ekspertami byli: red. Barbara Sułek-Kowalska (wykładowca w Instytucie Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego, sekretarz redakcji tygodnika „Idziemy”), red. Leszek Ozimek (właściciel i wydawca „Gazety Goleniowskiej” oraz Powiatowego Portalu Informacyjnego „Goleniowska.com”) i Przemysław Kuca (programista, twórca Powiatowego Portalu Informacyjnego „Goleniowska.com”).

Obie części szkolenia prowadzone były metodami aktywnymi. Oprócz części warsztatowej odbyły się także wizyty w: portalu „Polskatimes.pl” i portalu „rp.pl” („Rzeczpospolita”) – podczas pierwszego szkolenia oraz w redakcji tygodnika „Idziemy” i portalu internetowego „Idziemy.com.pl” – podczas drugiego szkolenia.

Ważnym elementem szkolenia były indywidualne konsultacje z ekspertami. W trakcie każdej części szkolenia uczestnicy otrzymywali materiały szkoleniowe.

Projekt był dofinansowany ze środków Senatu RP dzięki pomocy Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

II. ŚWIAT I POLSKA – Wolontariat na Wschód

Głównym celem tego długofalowego programu jest przygotowanie młodych ludzi do przyszłej współpracy ze Wschodem na różnych płaszczyznach i w różnych dziedzinach. Istotne jest także, by młodzi Polacy, którzy za kilka lat zajmować będą ważne społecznie stanowiska, pozbywali się uprzedzeń i obaw często spotykanych w stosunku do naszych wschodnich sąsiadów oraz by umieli poruszać się w tamtej rzeczywistości, wyraźnie odmiennej od naszej.

W roku 2011 nawiązaliśmy współpracę z gruzińskim Młodzieżowym Stowarzyszeniem DRONI, z którym wspólnie przeprowadziliśmy wyjątkowy projekt zatytułowany „Volunteers Caravan”.

Pod koniec lipca 2011 roku dziesięciu wolontariuszy z Polski pojechało na dwa miesiące do Gruzji w ramach krótkoterminowego Europejskiego Wolontariatu (European Voluntary Service – EVS). Zadaniem wolontariuszy było m.in.: upowszechnienie idei wolontariatu i programu EVS wśród młodych bezrobotnych i młodzieży z mniejszymi szansami rozwoju, promocja aktywności obywatelskiej oraz popularyzacja tradycji i kultury europejskiej ze szczególnym naciskiem na promocję Polski i polskiej kultury. Wspólnie z młodzieżą gruzińską oraz innymi wolontariuszami EVS grupa odwiedziła szereg miast, m.in. Tbilisi, Poti, Batumi, Kutaisi, Chianturę i Gori. W każdym mieście organizowano prezentacje wieczorne, na które składały się m.in.: pokazy europejskich tańców, prezentacje dotyczące wolontariatu, filmy pokazujące akcje w innych częściach świata, quizy o wolontariacie oraz prezentacje promujące Polskę i polską kulturę.

Do projektu wybrane zostały osoby aktywne i zainteresowane współpracą z gruzińskimi organizacjami w najróżniejszych obszarach. Po kilku miesiącach widać, że projekt owocuje. Wolontariusze wykorzystują materiały z wyjazdu w swoich działaniach, a także planują dalsze przedsięwzięcia. Dokumentacja z wyjazdu dostępna jest na wciąż żywej stronie projektu stworzonej przez wolontariuszy na Facebooku:

<http://www.facebook.com/pages/EVS-Caravan/192363114160315?sk=info>

III. CENTRUM EDUKACJI, INFORMACJI I AKTYWIZACJI SENIORÓW

Program pn. „Centrum Edukacji, Informacji i Aktywizacji Seniorów” adresowany jest do osób w wieku emerytalnym i przedemerytalnym. Jego głównym celem jest aktywizacja intelektualna i kulturalna oraz integracja społeczna osób starszych – a więc przeciwdziałanie marginalizacji społecznej tych osób, które z chwilą przejścia na emeryturę nie chcą rezygnować z aktywnego trybu życia i poszukują dla siebie miejsca w nowej sytuacji, m.in. wykazując ogromne zainteresowanie szeroko rozumianymi inicjatywami edukacyjnymi. Jest to tendencja obserwowana już od wielu lat na Zachodzie, a od pewnego czasu także i w naszym kraju. W związku z tym coraz częściej mówi się o koncepcji kształcenia ustawicznego, uwzględniającej także oczekiwania i potrzeby ludzi starszych, dla których nauka jest nie tylko sposobem na interesujące spędzenie wolnego czasu, ale przede wszystkim przygodą intelektualną czy szansą na powrót do naukowych fascynacji z lat młodości, na które w okresie życia zawodowego nie starczało im czasu.

Program „Centrum Edukacji, Informacji i Aktywizacji Seniorów” ma być realizowany przez wiele lat. Na program ten złożą się m.in.: zajęcia edukacyjne, działania szkoleniowo-informacyjne na rzecz pełnoprawnego udziału seniorów we współczesnym społeczeństwie, działania integracyjne, poradnictwo prawne i psychologiczne, inicjatywy o charakterze wolontarystycznym i samopomocowym.

a) Uniwersytet Otwarty Trzeciego Wieku

Jedną z najważniejszych inicjatyw edukacyjnych w ramach programu *Centrum Edukacji, Informacji i Aktywizacji Seniorów*, jest Uniwersytet Otwarty Trzeciego Wieku. Rozpoczął on działalność w marcu 2007 roku. Podstawową ofertę programową stanowią wykłady z zakresu nauk humanistycznych i medycznych, prowadzone przez wykładowców warszawskich uczelni. Ponadto słuchacze mogą – w ramach dodatkowej oferty – uczęszczać na zajęcia fakultatywne: lektoraty języków obcych, zajęcia sportowe, warsztaty taneczne, a także uczestniczyć w interesujących imprezach turystycznych. Zajęcia odbywają się będą w nowoczesnym, zlokalizowanym w centrum Warszawy Ośrodku Sportu i Rekreacji Dzielnicy Śródmieście przy ul. Polnej 7a.

W 2011 roku 210 słuchaczy Uniwersytetu Otwartego Trzeciego Wieku uczęszczało na wykłady z zakresu: filozofii, psychologii, medycyny, kulturoznawstwa, teologii, wykłady podróźnicze. Nasi seniorzy brali udział w wykładach seminaryjnych z literaturoznawstwa w cyklu tematycznym *Literatura i kobiety* w Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza, z historii Polski w Muzeum Historycznym m.st. Warszawy oraz Muzeum Niepodległości, a także w specjalnie dla nich przygotowanych i przeprowadzonych prelekcjach w cyklach tematycznych *Ojcowie kultury europejskiej* i *Słynne budowle* na Zamku Królewskim w Warszawie. Chętni uczęszczali także na lektoraty języka niemieckiego i angielskiego prowadzone metodą Callana w szkole językowej Bokano przy ulicy Chmielnej. Dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty taneczne odbywające się w klubie studenckim Remont. Seniorzy chcący poprawić swoje zdrowie i kondycję fizyczną brali udział w zajęciach na hali sportowej oraz gimnastyce w wodzie, a także uprawiali Nordic Walking, spacerując po rozmaitych trasach i ścieżkach w Warszawie. Warszawie ZOO zorganizowało również kilka prelekcji dla słuchaczy UOTW, gdzie każdy zainteresowany mógł pogłębić wiedzę na temat zwierząt.

Kilkanaścioro spośród naszych słuchaczy pracuje wolontarystycznie na rzecz UOTW między innymi pomagając w organizowaniu bieżących zajęć, imprez (spotkania świąteczne, bale karnawałowe, Senioralia),

wyjazdów turystycznych – krajowych i zagranicznych, dystrybucji wśród słuchaczy UOTW ulgowych lub darmowych biletów do kina, teatru, filharmonii i in.

Uniwersytet Otwarty Trzeciego Wieku posiada własną stronę internetową: www.uotw.org.pl, na której umieszczane są bieżące informacje dotyczące działalności UOTW, a także prowadzona jest kronika wydarzeń upamiętniająca ważne wydarzenia z życia UOTW.

Patronat naukowy nad UOTW sprawuje Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

Działalność Uniwersytetu Otwartego Trzeciego Wieku prowadzona jest dzięki wpłatom słuchaczy oraz dotacjom Biura Polityki Społecznej Urzędu miasta stołecznego Warszawy.

b) SENIORALIA

23 października 2011 warszawscy seniorzy już po raz czwarty uczestniczyli w Senioraliach – imprezie promującej uniwersytety trzeciego wieku. Impreza miała charakter integracyjno-edukacyjny i adresowana była do seniorów, a także ich rodzin. Odbyła się w gmachu Biblioteki Narodowej, a jej główni organizatorzy to: Fundacja Towarzystwo Demokratyczne Wschód i działający przy niej Uniwersytet Otwarty Trzeciego Wieku, Wojewoda Mazowiecki, Biuro Polityki Społecznej m.st. Warszawy oraz Dom Kultury Śródmieście. Senioralia 2011 odbywały się pod patronatem honorowym Wojewody Mazowieckiego i Prezydenta m.st. Warszawy. Po raz pierwszy Senioralia objęły swym zasięgiem nie tylko Warszawę, ale także całe województwo mazowieckie.

Senioralia 2011 zaczęły się już w sobotę, 22 października, kiedy to w gmachu Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przy Pl. Bankowym 3/5 odbył się wernisaż wystawy prac plastycznych seniorów. Kuratorami wystawy byli: Anna Mieczysława (Dom Kultury Śródmieście) i Jacek Malinowski (Fundacja Towarzystwo Demokratyczne Wschód). Wystawa prezentowana była przez miesiąc.

Czwarta edycja Senioraliów cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem. Uczestniczyło w niej blisko 4000 osób. W programie imprezy znalazły się m.in. występy artystyczne w wykonaniu słuchaczy mazowieckich i warszawskich uniwersytetów trzeciego wieku oraz członków klubów seniora (chóry, zespoły estradowe, kabarety, zespoły taneczne) – łącznie wystąpiło 20 zespołów (ponad 300 osób).

Ważnym elementem Senioraliów 2011 były stoiska wystawiennicze, na których prezentowało się 18 Uniwersytetów Trzeciego Wieku z Mazowsza i Warszawy, a także organizacje społeczne i instytucje działające na rzecz seniorów. Oferty dla seniorów przedstawiły również firmy komercyjne (biura turystyczne, firmy kosmetyczne, banki etc.).

Dużym zainteresowaniem cieszyły się także porady dietetyków, lekarzy, kosmetyczki oraz bezpłatne badania.

Nowym, ważnym elementem programu były panele dyskusyjne dla osób z zarządów / kierownictw mazowieckich i warszawskich UTW na następujące tematy: *W jaki sposób pozyskiwać środki finansowe na działalność UTW? Jak współpracować z lokalnymi władzami, organizując działalność UTW? Jak skutecznie propagować wolontariat wśród słuchaczy UTW?* oraz dla wszystkich chętnych: *Bezpieczny Senior* – spotkanie z przedstawicielem prewencji policji.

Na terenie Pól Mokotowskich można było skorzystać z kursu Nordic Walking, organizowanym przez Polskie Stowarzyszenie Nordic Walking ze Złotoryi.

ZESPÓŁ FUNDACJI TDW

Rada Fundacji:

Maria Przełomieć – Przewodniczący Rady Fundacji

Członkowie Rady: Monika Agopsowicz, Andrzej Godlewski, Andrzej Janowski, Lutfi Osmanov, Leszek Ozimek, Maciej Rayzacher, Barbara Sułek-Kowalska, Halima Szahidewicz

Zarząd Fundacji:

Anna Hejman – Prezes Zarządu

Anna Jakowska – Wiceprezes Zarządu

Rostyslav Kramar – Sekretarz Zarządu

Jacek Malinowski – Członek Zarządu

Zespół realizujący programy Fundacji w 2011:

Maria Bielak, Marlena Dzedzic-Nawrocka, Anna Hejman, Anna Jakowska, Elżbieta Kowalska, Jacek Malinowski, Agnieszka Nowińska

Rada Naukowa UOTW:

prof. dr hab. Teresa Dobrzyńska-Janusz – Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk;

prof. dr hab. Magdalena Fikus – Instytut Biochemii i Biofizyki PAN, Przewodnicząca Rady Upowszechniania Nauki Polskiej Akademii Nauk;

prof. dr hab. Krystyna Jakowska – Instytut Filologii Polskiej na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu w Białymstoku;

dr Ewa Lewandowska-Tarasiuk – Wydział Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

dr hab. Jerzy Tyszkiewicz – profesor nadzwyczajny w Instytucie Informatyki, na Wydziale Matematyki, Informatyki i Mechaniki Uniwersytetu Warszawskiego;

Anna Hejman – Prezes Zarządu Fundacji TDW

Główna Księgowa: Grażyna Turska

NASZĄ DZIAŁALNOŚĆ W 2011 WSPARLI FINANSOWO:

- Biuro Polityki Społecznej m. st. Warszawy
- Program „Młodzież w działaniu”
- Senat RP dzięki pomocy Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
- Wojewoda Mazowiecki